

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Pe pošti prejemnik:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta : 13 —
četrt : 6,50
mesec : 2,20

V upravljalstvo prejemnik:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta : 10 —
četrt : 5 —
mesec : 1,70

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

Marsičina in Inzerate
sprejema upravljalstvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rekopis se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, L, 17

Izhaja vsak dan, izven
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 237.

V Ljubljani, v torek 15. oktobra 1901.

Letnik XXIX.

Občni zbor „slovenskega ka- toliškega društva za kamniški okraj“

se je vršil zadnjo nedeljo kaj sijajno. Z
vseh strani okraja so prihiteli možje v
Kamnik in prostori „Katol. doma“ so bili
natlačeno polni. Toliko udeležencev še ni
štel noben občni zbor našega društva.

Predsednik društva homški župnik g.
Bernik otvori zborovanje s sledečim nago-
vorom:

Prespoštovani zborovalci! Pozdravljeni
prav srčno v tako obilnem številu danes
zbrani na občnem zboru našega slovenskega
katol. društva! Pozdravljeni vsi, ki se zave-
date naloge našega društva, delovati v jav-
nem življenju vedno po starem slovenskem
načelu in Bleiweisovemu geslu: Vse za vero,
dom, cesarja!

Te svoje zavesti pa ne kažete samo
s tem, da se tako radi vdeležujete naših
občnih zborov, ampak razodeli ste jo zlasti
še vlni in letos ob volitvah, ko ste v dr-
žavni in deželni zbor volili tiste može, ka-
tere vam je priporočalo naše društvo spo-
razumno s središčnim odborom katoliške
narodne stranke v Ljubljani. Res je sicer,
da so mesta poslala na Dunaj in — iz-
vzemi Idrjo — tudi v Ljubljano druge
može kot svoje poslance; ravno tako resnično
je pa tudi, da so se v delovanju za ljudstvo
naši poslanci na Dunaju toliko odlikovali od
liberalnih, da se more o slovenskih liberalnih
poslancih govoriti bolj o podiranju kot o
delovanju; opomniti me obravnava o potres-
nem dolgu, o mitnicah in grde izdajavske
zveze s tistimi Nemci in judi, kateri hočejo
Avstrijo narediti pokrajino pruske države
ter kličejo: „Proč od Rima“, proč od kato-
ličanstva in krščanstva sploh. In če naši po-
slanci v deželnem zboru ne bodo mogli za
ljudstvo toliko doseči, kot bi radi, pripiso-
vati bo to zopet nenaravni zvezi naših slo-
venskih liberalcev, pčsebej mestnih poslan-
cev, z nemškimi grajščaki in poslanci. Poleg
tega pa, ali mislite, da je liberalnih kolo-
vodij te nečastne zveze sram? Toliko, kot
volka strah.

Ko je živel Dežman I., so rekli takim
„nemškutarji“, in kričali so tako nad njimi

tisti, ki sedaj delajo hujše. Zato jih je njihov
general nazval sedaj »preperelo slamo«. Po
smrti Dežmana I. so dali glasovite grablje
klepat, pred 6 leti so bile sklepane, in od
tistega časa grabijo pod vodstvom Dežmana
II. pravi blagor ljudstvu na Kranjskem in
sploh po Slovanskem izpred nog in žugajo,
da ga bodo še tam, kjer so volili katoliško-
narodno. Da bi se vendar že našlo dovolj
neustrašenih mož, kateri bi to zaničljivo pre-
perelo slamo pograbili z drugimi grabljami
ter pokidali tje, kamor spada, na — gnoj!

Zares, smešne so razmere na Sloven-
skem, ko bi ne bile tako žalostne in po-
gubne. Gre se za nič manj, kot za obstanek
Slovencev v prihodnosti. Ali nas ne bo po
izdajstvu rodni bratov požrlo nemško ali
laško morje?

S svojim vse razj-dajočim liberalizmom
se pri nas mnogi še celo ponašajo. A ce-
sarski Dunaj ga je že davno vrgel med
staro šaro. Kako liberalizem propada, priča
tudi nižjeavstrijski deželni zbor, prihajajo tudi
zadnje volitve na Češkem. Liberalizem je že
obnošena, zavržena moda. Pa naša mesta se
je še drže, in tudi kak mogočnejši ali puhlo-
glavec na deželi meni, da mu pristojna naj-
bolje. In take ljudi kmetje s svojim denar-
jem, s kupčijami, prostovoljno podpirajo!
Kam je to zapisati? Saj so vendar meščani
vezani na okolico, pa se ob volitvah iz nje
norčujejo! S praznimi besedami, kakor kle-
rikalizem, s srednjeveško temo, z napred-
kom liberalci begajo ljudi, da bi njihove
častihlepnosti, sebičnosti in protiverske gonje
ne zapazili. Po njih sadu jih boste spo-
znali.

Ko je bil občečislani, nepozabni domo-
ljub dr. Fr. Lampe na smrtni postelji, iz-
rekel je pretužne besede: »Nazadujemo
v vsem. Ali bi bilo pred nekaj leti mogoče,
da bi ona stranka tako očitno zavrgla vse,
kar nam je bilo doslej sveto? In ta suro-
vost v pisanju, ta predrznost!« Dà, to so
storili naši liberalci. Kar je bilo doslej vsa-
cemu poštenemu Slovincu ponos, čast, sreča,
tolažba, vse to oni blatijo, izdajajo, prega-
njajo in psujejo ter obrekujejo tiste, kateri
se tudi v javnem življenju potegujejo za »sv.
vero katoliško in besedo materino«, da go-
vorim s Slomškom, zaničujejo, pravim, tiste,

kateri se trudijo z besedo in pismom za
pravice Slovencev v verskem, narodnem,
gospodarskem in družabnem oziru.

Zato je pa tudi naloga tacih društev,
kakor je naše, po vsem Slovenskem, da se
z družnimi močmi in vsak ud po svojih
razmerah, ustavlja tej nevarni in pogubni
liberalni kugi, ki nas preti v središču, na
Kranjskem, Primorskem, Štajerskem in Ko-
roškem v duševnem in telesnem oziru po-
končati.

Nato poroča tajnik o delovanju društva.
Udov je imelo društvo 962 in od teh jih je
umrlo 10. Med njimi za društvo jako za-
služni možje, namreč gg. Blaž Muhovec, Iv.
Murnik, Luka Bergant.

Po poročilu blagajnikovem je imelo
društvo dohodkov 1620 K 40 h, stroškov
pa 1602 K 10 h. »Domoljub« je prihajal v
1026 iztisih med ude društva.

Za tem je nastopil državni poslanec g.
Pogačnik in podal volivcem obširno po-
ročilo o delovanju katol. narodnih poslancev
v drž. zboru. Omenjal je osodepolne raz-
mere v drž. zboru, iz katerih se vidi, da
gre država krizi nasproti, v kateri se bo
morala prekrojiti ustava. Takoj ob pričetku
zasedanja so pričeli Čehi z obstrukcijo, ki
pa je bila veliko bolj utemeljena kakor ob-
strukcija nemških radikalcev, ki so obstru-
irali le zato, da bi slovanski poslanci ne
prišli do moči. Ker pa je vlada predložila
za vso državo koristne zakone, so Čehi ob-
strukcijo kmalu opustili. Nobena stranka
namreč ni hotela prevzeti odgovornosti, da
bi ti zakoni zaradi nje ne bili sprejeti.

Katol. narodni poslanci so delali na to,
da se vse potrebno posojilo odpiše, kajti
ako se odpiše le nekaterim, se ne more
ravnati popolnoma pravično. Prvo in zadnjo
besedo v vseh poročilih na vlado imajo
žandarmi, ki pa nikakor ne poznajo vseh
razmer posamnih posestnikov in sami ne
morejo objektivno presoditi, kdo je potreben
in kdo ne. Katol. narodni poslanci so stavili
predlog o varstvu kmet. interesov pri skle-
panju trgovinskih pogodb, o odpravi kar-
telov, o podržavljenju notarijata. Čuje se,
da se pripravlja zakon, po katerem naj bi
se notarska dela izročila advokatom. Ljud-
stvu ta zakon ne bo pač nič koristil. Če bo

kdaž drž. zbor sklenil tak zakon, naredil bo
kozla za vrtnarja.

Državne mitnice nesejo na leto 6 mil.
goldinarjev, 2 mil. dobi država, 4 mil. grede
pa v žepe zakupnikov. Zato so kat. narodni
poslanci stavili predlog, naj se drž. mitnice
odpravijo.

Omenjal je predloge o znižanju cen za
sol, odpravi hišno-razdrednega davka za male
posestnike, o zavarovanju za starost, o pre-
povedi terminskih borznih kupčij s kmetijs-
skimi pridelki in o olajšanju vojaške službe.

Glede železniške zveze s Štajersko je
omenil, da je železniški minister obljubil,
da bo dal preiskati in proračunati proggi
Kamnik Velenje in spodnjo Domžale Crni
graben. Potem pa se bo s to zadevo pečal
deželni zbor.

K sklepu svojega velezanimivega go-
vora je zatrdil, da hoče vedno delovati v
smislu katol.-narodne stranke in zastaviti
vse moči, da pomaga vsem in vsakemu vo-
livcu svojega okraja.

(Burno, dolgotrajno ploskanje in prit-
jevanje.) (Konec prih.)

Nerešeno vprašanje.

Kdo naše teje razna nerešena vprašanja,
katera bode danes ali jutri reševal meč?
Vsaka začasna rešitev sproži novo vprašanje,
ki polagoma dozoreva, a dozoreli sad je
zopet nova setev za človeško zgodovino.
Danes pa imamo pred očmi balkansko vpra-
šanje. Poučno je v svoji prošlosti, zanimivo
sedaj, a vabljev je pogled v njega bodoč-
nost. Stambulov bi rekel: Na Turškem vre,
Srbi in Bolgari so si vedno v laseh, Crno-
gorec je na preži, Grki čakajo na plen ka-
kor mačka na miš, v Bosni se kuha, Ita-
lijan gleda čez meje, vse to pa je politična
godlja, katero meša severni medved. Kdor
ne veruje, svobodno mu.

Slišali smo iz ust grofa Goluhovskega
samega, da se je v Makedoniji bati resnih
nemirov in da dogovor Avstrije z Rusijo za
ta slučaj ne daje nobenega poročstva. Naš
minister za vnane posle pa je v delegaciji
tudi dostavil, da Bolgarija v tem oziru igra
dvomljivo ulogo. Makedonski odbor javno
deluje pred očmi cele Evrope in vsak dan
nam brzojav pošilja novosti z Balkana. Dne

trove stranke, „saj dobro vemo, kam to
meri.“

„No? Kaj?“

„Da pošljemo po popa.“

„Bi bila li nesreča v tem slučaju?“

„Najbolje bi bilo“ reče stari Jurij Tr-
dogoj, „pop pride in prepri je pokopan.“

„Vraga tudi,“ zakriči Demeter, „dokler
mi giblje ta roka,“ in grozeče dvigne skr-
čeno pest. „Prisegel sem — prisegel materi
in pri vseh svetnikih! Amen!“

Ta trenotek pride neki po kotorsko
oblečen deček mimo te gruč, pomenljivo
pogleda Demetra ter mu pomigne. Demeter
vstane in gre.

„Le pustite ga,“ zašepeta stari ostalim,
„vino mu vlada jezik!“

„Vse govorjenje za in zoper še nima
sedaj nobenega pomena, preden ni gosposka
izgovorila svoje sodbe in Milan ne prost,“
pripomni nekdo drugi.

Deček pripelje Demetra k reškim vra-
tom. Ko prideta, mimo straže, ga vpraša De-
meter:

„So te oče poslali?“

„Da!“ pritrdi deček. „Sedaj so doma.“

(Dalje prih.)

LISTEK.

Krvna osveta.

(Prosto prevel G. M.)

(Dalje.)

4.

Bilo je svečana, praznovanje sv. Tri-
fona, zavetnika kotorskega mesta. Sicer tihi
in tožni kraj je oživel; prebivalci sosednih
pobrežij so dohajali v čolnih ali peš doli z
gora po strmih stezah. Dohajale so pisane
oblečene žene in do vrata oboroženi možje,
visoke, lepe postave. Videti je bilo Črno-
gorca v beli volneni suknji, Kotordana pi-
sano oblečenega, bogato, slikovito nošo Ri-
sanca; tu in tam so se prikazovali visoki,
shujšani, žilasti, zagoreli sinovi divjega Kri-
vošja v ponošeni, borni opravi, ki so navzlic
temu stopali ponosno, z junaško zarisanimi
obrazi. Ti so morali pri morskih vratih
(porta marina) odložiti svoje orožje pred
stražo. V dolgih vrstah je tukaj ležalo mnogo
z zlatom in srebrom okovanih risanic, samo-
kresov in čudno izdelanih nožev in hand-
zarov.

Večina je šla v stolno cerkev k sve-

temu opravilu, ki se je tam vršilo z veliko
slovesnostjo in veličastnimi obredi. Po kon-
čanem opravilu se je razlila množica po raz-
nih gostilnah, da se okrepčajo in porajajo.
Mnogo jih je šlo ven na prosto, kjer so po-
kale puške in samokresi cel božji dan, ter
prepevaje igrali kolo.

V senci ciprese so sedeli možje iz
Ubalca, med njimi Trdogoj in Demeter. Ude-
ležili so se splošnega razveseljevanja, potem
se pa podali pod cipreso z vinskim mehom.
Sedeli so v krogu na golih tleh tesno, drug
tik drugega ter se glasno pogovarjali.

„Strah in sram bi me moralo biti,“ je
robantil Demeter in žila se mu od srditosti
napne na zarudelem čelu od vina. „Moja
mati bi mi pljunila v obraz, oče bi se pa v
grobu obrnil!“

Kakih šest hrapavih moških glasov se
oglasi ob enem drug zoper drugega.

„Krotite svoje jezike!“ opominja stari
Trdogoj. „Saj človek še sam svoje besede
ne sliši! Govorite jeden za drugim!“

„Ko bi bila zadeva tako enostavna,
gotovo bi bili vsi jedne misli.“

„In kdo te drugam zavira?“ ga srdito
zavrne Demeter.

„Vse govori za to, da je Ivan na-
padel.“

„Kdo spriča to?“ zakriči zopet oni.

„Ne uvidim, zakaj bi se Milanu ne smelo
verjeti.“

„Norec bi bil, ko bi sam sebe tožil!“

„In Tevta, ali te ni poklicala, ko je
bilo, žal, že prepozno?“

„Sleparija!“

„Sleparija? Od te žene?“

„Babji golč, da brani moža!“

„In me ni li Ivan dan poprej skoraj
pobil?“

„Vse jedno. On je v zemlji in mati v
solzah. Kri je tekla, in kri tirja zopet kri!“
vpije Demeter ter udari vinsko čašo, iz ka-
tere je hotel ravno piti, ob tla, da so se
stekleni kosci daleč okoli razleteli.

„Nihče ti ne bo vmes govoril,“ pri-
pomni čez nekaj časa stari mirno, ko so vsi
molčali, „postelji si, kakor te je volja, tako
boš ležal!“

„Bom tudi,“ odvrne Demeter, „zato mi
ni treba nobene dojnice.“

„Naj bi pustil pri miru, to je naša
misel.“

„Bo pustil!“ pripomni nekdo Deme-

6. t. m. je bil v Sredu javen shod, ki je sklenil prositi bolgarsko vlado, naj stori potrebne korake za preganjane makedonske Bolgare pri onih državah, ki so podpisale člen 23. berolinske pogodbe.

Tedaj balkanskega vprašanja je sedaj v Bolgariji. Tu je sedaj na krmilu Karavelov, ki je bil kot vodja opozicije najpopularnejši človek v deželi. Njegovi prijatelji so pričakovali prava čudeza od Karavelova, ko pride do vlade. Toda mož si sedaj ne zna pomagati ter uporablja vse sile, da se vzdrži na površju. Državne blagajne so prazne, a kneževina nima pri denarnih zavodih najmanjšega kredita. Mej narodom se širi skrajna nezadovoljnost, ki mori dinastiška čustva. Naravno torej, da je položaj kneza Ferdinanda jako kritičen in da obrača prošee poglede na cara Nikolaja. No, Rusiji in njenemu vladarju ni mnogo za kneza Ferdinanda, pač pa za vpliv v deželi, ki leži pred carigraskimi vratmi. Le tako si razlagamo, da je meseca julija ruski finančni minister Witte »posodil« Bolgarom 8 mil. rubljev in da je veliki knez Aleksander Mihajlovič blagovolil obiskati kneza Ferdinanda na knežjem gradu poleg Varne.

To sicer ni nič nevarnega in posebnega, toda knez Ferdinand bi rad knežji klobuk zamenjal s kraljevsko krono, kakeršno nosi sosed Aleksander Obrenović. Denarja ima, da si jo lahko kupi; morda si jo je že naročil, ali kdor je pod sekvestrom, še vrat ne sme trdno zapirati v hiši. Knez Ferdinand bojda ni brez odločnosti, vendar pa se ne drzne ničesa ukreniti brez dovoljenja ruske vlade. Zato išče tesnejše zveze z ruskim dvorom. Take zveze pa najspretnejše pleto nežne ženske roke. Nastala je torej govorica, da se je knez Ferdinand naveličal vdovstva ter si izbral po svoji razsodnosti in morda tudi po svojem srcu novo izvoljenko na črnogorskem dvoru. Princeza Ksenija naj bi mu spleta niti do ruskega dvora, pridobila tudi srce ruskega cara. S tem bi si knez Ferdinand utrdil stališče na Balkanu in morda tudi dobil izgovor, da prestopi v pravoslavje, ne zaradi pravoslavja, ampak, da bi ne bilo ravno tolike razlike med srodniki in svati. Saj oportunist, kakor trdijo, se najbolje izhaja.

Pred nekaterimi leti je bil knez Ferdinand pijan areče in veselja, ker je v palači turškega sultana zrl v jasno obličje vzhodnega solnca. Ker pa je padisjah vsled mnogih drugih skrbi pozabil na svoje obljube, je knez Ferdinand obrnil hrbet polumescu in obrnil pogled na severno zvezdo. Torej Bolgarija išče dotike s Crnogoro, ta je že v nežni zvezi z Italijo, Italija pa ima baje svoje zaklade zakopane v Albaniji. Tako sede okolu skleda vrele kaše pes, mačka, miš, lesica, petelin, osel in medved. Kdo ve, kdo prvi začne in skledo razbije.

Politični pregled.

V Ljubljani, 15. oktobra.

Volitve na Češkem.

Včeraj je bil pravzaprav volivni dan samo za trgovinske in obrtne zbornice, pri katerih so ostale razmere nepremene. Izvoljenih je namreč v tej skupini 7 nemških liberalcev in po en Mladoček in vsemec. Te volitve torej niso povzročile toliko zanimanja. Tem bolj pa je vse obrčalo pozornost na nove volitve v kmečki skupini. Izvršile so se včeraj v 18 okrajih. Izvoljeni so: 2 Mladočeha, 1 češki radikalec, 3 nemški liberalci, 1 pristaš nemške ljudske stranke, 1 vsemec in 2 češka agrarca. Potrebni so 8 ožjih volitev. V ožjo volitev pride mej drugimi tudi češki agrarec Stanek, ki je pri včerajnji volitvi dobil 1523 glasov, in bo tudi izvoljen, ker je dobil njegov mladočehski protikandidat Korb le 894 glasov. Kakor vse kaže, bo poraz nemških liberalcev in pa Mladočehov še mnogo večji, kakor se je pokazalo pri prvi volitvi.

„Czas“ o čeških volitvah.

Imenovano poljsko glasilo se v eni zadnjih števil obširneje peča z volitvami na Češkem, posebno pa z onimi v kmečki skupini. List pravi, da bo imel poraz Mladočehov slab učinek na razmere v parlamentu. Agrarci postajajo za Mladočeha resno nevarni. Poslednjim je odprta iz te zagate ena sama pot, namreč fuzija z agrarci v češkem de-

želnem zboru. O tem zedinjenju se govori že sedaj v mladočehskih krogih, in morda postane kmalu dejstvo. — No, agrarci sami o tej zadevi še niso oddali nikake izjave, a soditi se sme, da si bodo stvar preje zelo dobro premislili. Še pametneje bi seveda bilo, če bi se bili pred volitvami agrarci spojili z vsemi onimi strankami, ki imajo z njimi skupen agrarni program in resnično voljo delovati v korist naroda. To so v prvi vrsti kršč. socialci in katoliška ljudska stranka. Z nju pomočjo bi si bili priborili še mnogo več mandatov, ker bi bili spravili na volišče tudi one tis. volivcev, ki so sedaj ostali doma. — Krakovski „Czas“ pa seveda ni tega mnenja.

Slovaki v ogerskem državnem zboru

bodo sami zase sicer precej osamljeni, ker tega pač nihče ne pričakuje, da bi se tako mogočna Banffy-Szellova večina hotela ozirati na zahteve in želje stranke, broječe le troje članov. Vendar pa upajo slovaški poslanci, posebno pa njih vodja Veselovsky, da se bo dal izvesti vsaj toliko potreben narodnostni zakon, ki ga bodo slovaški poslanci zahtevali takoj v početku zasedanja. Imenovani poslanec je izjavil, da ima precej upanja, da se v tem oziru pridruži Slovacom tudi poslanci drugih narodnosti, pred vsem zastopniki Rumunov in Nemcev, pa tudi na podporo katol. ljudske stranke se kolikor toliko zanašajo. S koliko pravico, pokazalo se bo seveda pozneje. Ob enem bodo s poslednje imenovano stranko zahtevali revizijo cerkveno polit. zakonov, omejitev civilnega zakona in odpravo brezverstva. V vseh teh vprašanjih bodo šli Slovaki skupno z ljudsko stranko. Da bi le imeli zaželeni vspeh!

Srbska skupščina

se je sošla včeraj k prvi seji. Seji je predsedoval starostni predsednik. Z delom se v tej seji še ni pričelo, vložili so se samo ugovori proti nekaterim volitvam, s katerimi se bo pečalo kasacijsko sodišče. Dokler ta zadeva ne bo rešena, skupščina ne bo imela nobene nadaljnjše seje. — Za razmere v novem parlamentu bo odločilna taktika radikalcev. Če se ti združijo s progresovci, bo ostal sedanji položaj nepremenjen, če pa radikali osnujejo samostojen klub, kar se bržkone zgodi, so soštetni dnevi dosedanjega ministerstva.

Sultan v denarni stiski.

Sedaj se je pojasnilo, da se turška vlada zaradi tega toliko upira zahtevi francoske vlade, naj povrne Lorandu svoj dolg, ker jej na vseh koncih in krajih primanjkuje potrebnega drobiža. Sedaj se je obrnila sultanova vlada do otomanske in nemške banke, naj jej dovolita večji predajem. Drobiža primanjkuje sultanu tudi za izplačilo uradnikov in častnikov, izmed katerih nekateri že več mesecev niso videli sultanovega denarja. Tudi v Parizu izobrazujočim se Turkom je vlada ustavila državno podporo. No, banki brez zanesljivega poročstva pač ne bota hoteli pomoči sultanu iz zadrege in če bodo Francozi res še bolj pritiskali na Turčijo, jo bodo zavedli v silne zadrege.

Afganistan in Angleži.

Javili smo že, da je smrt afganistanskega emira nepopisno iznenadila vse angleške kroge. Dobro so namreč vedeli, kako jim je bil udan pokojni emir, ob enem pa tudi slutili veliko nevarnost, ako njegov naslednik ne pokaže one simpatije, pa tudi eneržije, kakor njegov prednik. Za razvoj cele notranje Azije je nepopisnega pomena razvoj stvari v Afganistanu. Skozi to deželo vodi edina pot v angleško Indijo, Herat, ki je danes že skoro popolno v ruskih rokah, pa so vrata v Indijo. To je, kar resno razburja angleške kroge. V Indiji že itak ni vse v najlepšem redu in najmanjše iskre je treba, da se vname splošen upor. Tega pa prav lahko zanete Rusi, kakor naglo imajo prosto pot skozi Afganistan. Za položaj, ki bi se pojavil v tem slučaju, so zelo značilne besede načelnika generalnega štaba angleške armade v Indiji Mac Gregorja, ki jih je izrekel v letu 1884. Rekel je namreč: V trenutku ko Rusi zasedejo Herat, se bo v osrčju Indije pojavil tolik vihar, da bo cela dežela v največjem sovraštvu nasproti nam. Naše finance dožive tedaj najobčutnejši bankerot. Naša armada v Indiji bo popolno brez vsake moči. Skoro

vsi naši vazali se nam bodo izneverili. — Kaj bi rekel šele danes ta Anglež, če bi hotel govoriti odkrito! Tedaj namreč niso bili Angleži v toliki stiski, kakoršno jim sedaj provzročajo Buri. Že v dolgotrajni vojski s tem rodом so pošle Angliji malone vse moči in bi bili torej ob eventualnem uporu v Indiji že a priori poraženi, če ne bi odpoklicali iz Južne Afrike vsega vojaštva in s tem kapitulirali pred Buri. Vsekako je za poslednje položaj v notranjem Azije velike važnosti.

Ravno.

Nemci se boje. Budjeviški Nemci so prosili ministerstvo, naj zabrani, da bi češki listi pozivali na bojkot proti Nemcem. — Melioracijski zaklad. »Nar. Listy« javljajo, da se bo melioracijski zaklad v novem drž. proračunu povišal za 1.500.000 K. — Čehi nameravajo zahtevati, da se prvo podpredsedniško mesto v drž. zboru da dr. Začeku. — Nemška ljud. stranka se je 13. t. m. definitivno ustanovila na Tirolskem. Za deželnozborske volitve bode v Inomestu stranka postavila kandidatom svojega ustanovnika dr. Erlerja in župana Greila. — Avstrijski državni zbor bode imel tekoči teden samo jedno sejo. Plenarne seje bode imel od prihodnjega tedna naprej le v torkih in petkih, da se da proračunskemu odseku priložnost natančno se posvetovati o proračunu. Prememba tiskovnega zakona se v prvih sejah od vlade še ne predloži, ker v ministerstvu radi nekaterih posameznosti še niso skupnega mnenja. Nemci bodo zahtevali od vlade izjav o svojih načrtih za prihodnje zborovanje. — Spor mej Francosko in Marokko. Iz Tangerja se poroča, da je marokkanska vlada ugodila vsem zahtevam španske vlade. — General Botha je prekorajil reko Bavarian in koraka proti severu. Tako poroča Reuterjev urad. — Napad na francoskega podkonzula. V Monastiru so turški vojaki napadli francoskega podkonzula. Storilci so bili takoj aretirani. — Iz Rima se poroča, da je stališče sedanjega Prinettijevega ministerstva jako omajano, ker ni bilo dovolj »odločno« v zadevi zavoda sv. Jeronima in da ministerstvo še pred sestankom zbornice utegne pasti. — Vprašanje o Koweitu. Angleška je naznanila, da ne be zasedla Koweitu in da ne mara rušiti kake pravice sultanove, zahteva pa, da se Koweit ne odstopi tudi nobeni drugi državi.

Knjige in časopisi.

S češkega narodnega gledališča smo dobili prav luksurizno opravljen knjigo. To so »mémoire« prvega direktorja »Narodniho divadla«, g. Fr. Šuberta, katerih je izšel prvi zvezek z naslovom:

Fr. Ad. Šubert: »Z uplynulých dob. Díl prvý: Moje vzpomínky.« V Praze. Tiskem a nakladem české grafické společnosti »Unie«. 1902.

Datirana je knjiga — ne vemo, zakaj — s prihodnjega leta. Morda zato, ker so ti spomini še mladi, še sveži? Fr. Šubert je dobil od češkega naroda častno nalogo, da v krasni stavbi, katero je s tolikimi doneski sezidal ves narod ob bregovih Vltave, pomore do zmage pravi dramski umetnosti. Šubert je šel na delo z idealnim navdušenjem — in z vspehom. Skladatelji svetovne slave so dali na razpolago češkemu gledališču svoje skladbe za premijere, umetniki, ki so v starem in v novem svetu slavili svoje triume, so sledili Šubertovemu klicu in igrali v Pragi. Tako je Šubert spoznal prve umetnike in z njimi občeval. Iz razgovora z njimi in iz njihove korespondence zbira zdaj značilne poteze in jih podaje občinstvu. Tu se nam predstavljajo igralci in igravke: Coquelin, Helena Modrzejewska, Marija Wilt, Marija Ivanovna Gorlenko-Dolina, Ema Turola, Marija Ružička-Strozzi (katera je pela tudi v koncertu »Glasbene Matice«). Od skladateljev spoznamo tu Verdija, Goldmarka in Cajkovskega.

Knjiga je krasno opravljen, posebno portreti so mojstrski.

Dopisi.

Iz Dobrepolj, dne 13. vinotoka. (Skrbi naših nasprotnikov.) Kmetijsko društvo v Dobrepoljah si gradi — kakor znano — novo skladišče ravno sredi vasi. Če Bog dá, bo leto obsorej s svojimi napravami lahko v novih prostorih, ker je tudi poslopje za mlekarico že zgrajeno. Upati je, da se društvo v novih prostorih vsestransko razvije v korist in veselje zadržnikov. Te

dobe se pa boje nasprotniki zadruga. Strah jim je prišel že v možgane in komaj je stavba pod streho, jim gre že ob — pamet. Naš stari prijatelj Berdaus že ne vé, kaj bi počel. Šest let se že junaško premaguje, da ne poči od jeze zaradi zadruga, ki je tako daleč od njega, da jo mora iti nalašč gledat, ako jo hoče videti, ali sedaj pridejo ti ljudje na sredo vasi in sicer brez njegovega dovoljenja in še vprašali ga niso, ali postavijo svojo hišo pred njegovo hišo. Ali ni to žalostno? ... To je »za počit« ... Pa bodo že še kakšne »arconije« našli, ki bodo to nesrečo preprečile.

O, to je dobro, da ni Berdaus sam v taki nesreči, da ima še zveste prijatelje, ki se ga drže, ki ga tolažijo, ki iščejo »arconije« za svojega prijatelja. O, da bi le prave našli. Te, ki ste mu jih sedaj ponudili, prijatelji, menda ne bodo dovolj gnale »gor in dol«, treba bo drugih, da ga ne bo več jeza napenjala. Kaj so mu pa dali zavžiti prijatelji, kakor so za resnico in pravico se boreči Erčul, resnicoljubni župan Žnidaršič in najnovejši njegov žlahtnik, kakor se govori — mi seveda tega ne vemo — nadučitelj Engelman. To so modri možje, ti so uganili in so nasvetovali pritožbo proti zadržni pivnici v novem poslopju, češ, da se bodo otroci motili pri šolskem poduku. (Ne smejajte se!) Uganili, skovali in odposlali potom p. n. županstva na c. k. okrajni šolski svet in sedaj preiskuje to zamotano stvar c. k. orožništvo, saj druge oblasti pri tem menda nimajo besede — nepristransko seveda, o čemur bomo že kako poročali.

Za enkrat je Berdaus po tem prašku odleglo, in to je že nekaj. Ta »deteljica«, človek bi mislil, da »sliši travo rasti«, se že sedaj pritožuje proti zadržni pivnici, ko še nihče ne vé, kje bo, in svojo hudobnost in umazanost odeva tako prozornim plaščem, kakor je skrb za šolo priteh ljudeh. Pojte rakom žvižgat liberalci! Torej iz poslopja, ki stoji za šolo, ki nima proti soliniti oken, niti vrat, se bo motil šolski poduk, a iz Berdausove gostilne, ki je bližje šole in v šolo obrnjena, se ne moti? ... O, vi za šolo vneti ljudje, porabite svojo skrb kje drugje, kjer se vam bo bolj obrestovala! Ali menite, da je c. k. okrajno glavarstvo v Kočevji samo za to, da bo sankcioniralo vaše neumnosti? ...

Poredneži, ki vse vedo, pa se smejejo naši nevolji, pa pravijo: »Zakaj ste tako v ognju precej?« Zakaj dvomite o »skrbni za šolo« pri »deteljici«. Poslušajte! ... Občinski odbor, v katerem je prvi svetovalec Erčul, peti pa Berdaus, ki navzlic nezaupnici občanov še gospodari — ne vemo po čigavi milosti — že eno leto čez postavno dobo, bo sklenil v prihodnji seji, — glasoval bo za sklep tudi Berdaus — soglasno, da se odpravi tudi Berdausova gostilna, zaradi katere so se morala šolska okna že zapirati.

No, če je pa tako ... potem klobuk z glave! Ribniški »Novičar«, naj se kmalu oglasi v Dobrepoljah, ga že komaj čakamo.

S Trate v poljanski dolini, 14. oktobra. Da otmem pozabljenosti zadnje deželnozborske volitve v naši občini, evo častitim »Slovenčevim« bralcem kratko zgodovinic. V naši občini je bilo 182 opravičenih volivcev, toda liberalni občinski tajnik »Boštinov Francelj«, sin bivšega »tabrovskega šoštarja«, je v svoji liberalni učenosti izpustil iz volivnega imenika kar 20 naših volivcev, za kar še sam liberalni župan ni vedel. Volitev se je vršila mirno, vendar pa liberalci debelo lažejo, da je žendamerija gospoda kaplana iz volivne sobe izgnala. Da to ni res, dokazuje lahko 100 prič. Baron Lazzarini je dobil en tucat glasov, dr. Breje 142, pl. Detela pa 154 glasov. Po volitvi so ljudje rekli, da je to dvanajst liberalnih jogrov, vprašanje je, kdo med temi je Judež lškarijot? Ubogo mala četica naših liberalcev je pa po drugi strani jako imenitna, ker ima svojega generala v osebi gospoda Antona Požarja, nadučitelja na Trati. Liberalna gospoda! Dovolite ali ne dovolite, da se ob tega liberalnega generala malo obdrgnemo. Dičijo ga izredne odlike, radi katerih pravijo da je bil

že večkrat premeščen. Trataroi nismo za-
vidni ljudje, vendar pa mu želimo še eno
tako odliko. Tega liberalnega generala se-
daj strahovito jezi, da so liberalcem volitve
tako jalovo izpadle. Čuden je ta general,
sam se je izjavil osebno pred piscem teh
vrstic, da on ni liberal, pa tudi ne kleri-
kalec. Gospod general, vprašam vas, kaj pa
ste? Ako niste liberal, zakaj pa nas na-
padate po umazanih časopisih. Pisali ste o
meni, da imam zmršeno brado. S tem ka-
žete, da imate skrit talent frizerstva. Dru-
zega moža napadate, da rad pije klerikalno
vino, vendar je moral ravno ta mož nekoga
pod pazduho vleči, ker se je preveč klerikalnega
vina privoščil.

Napadate bivšega gospoda kaplana in
gospoda župnika, dasiravno ste po zadnjega
dobroti precej klerikalnega vinca popili.
Toda mi vam tega ne zavidamo, ker vemo,
da to niso glavni vzroki, zaradi katerih se
togotite, ampak glavni vzrok tiči v tem, ker
ne trobimo v vaš liberalni rog, ki ima tako
„lovš“ glas, da še trezne liberalce bolijo
ušesa.

H koncu dostavljam še, koliko je ver-
jeti besedam tega liberalnega generala. V
farni cerkvi na Trati je bil že trikrat za or-
ganista. Ko je to službo popustil drugič, ro-
til se je namreč in rekel: „Toliko h.....
naj me vzame, ko imam las na glavi, ako
hom Tratarcem še orglal in prosil za to
službo.“ In glejte, kmalu je prosil za to
službo in jo tudi dobil. Čez malo časa pa
je v neki liberalni togoti zopet službo po-
pustil in rekel, da Tratarcem tudi za 2000
goldinarjev na leto ne orglja. Ali to pot jo
je pa skupil, še celo njegovi liberalni jogri
so rekli: „Požar nam ne bo nikdar več or-
glal!“ Tako je!

Dnevne novice.

V Ljubljani, 15. oktobra.

Kneza Windischgraetza, starosto
knežje hiše, je včeraj cesar v sprejel v po-
sebnih avdijenci, ki je trajala eno uro.

† **Ivan Pelikan**. 16. maja 1900 je
umrl vel. č. g. Ivan Pelikan, kanonik v
Motovunu v Istri, ki je l. 1874. dovršil bo-
goslovske nauke v ljubljanskem semenišču.
Ker morda nekateri izmed njegovih sošol-
cev niso bili pravočasno obveščeni o nje-
govi smrti, naj pričujoče naznanilo vzamejo
na znanje ter se pokojnika spominjajo v
molitvi; sošolci-duhovniki pa naj opravijo
zanj obljubljeno sveto mašo. Dr. I. S.

Rakteljeva petdesetletnica. Da-
nes je preteklo petdeset let, odkar je gosp.
vodja in nadučitelj Raktelj nastopil svojo
prvo službo na Blokah. Služboval je po-
tem še v Radoljici in na Dobrovi,
od koder je prišel leta 1862. v Ljubljano.
Tu služi toraj štirideseto leto, kot za-
stopnik učiteljstva v c. kr. mestnem šolskem
svetu pa funkcionira že 25 let, kar je go-
tovo dokaz spoštovanja, katerega uživa slav-
ljenec med svojimi tovariši. S svojim ko-
rektnim in prijaznim vedenjem si je pa pri-
dobil simpatij tudi v meščanskih krogih.
Jutrišnji večer bode mu dokaz, da vemo
ceniti njegovo tiho pa vstrajno delovanje.
Kedor se še misli udeležiti, zglesi se še
lahko v teku jutrišnjega dopoldneva. Sere-
nada bode jutri zvečer ob pol 8. uri.

Predavanje v »Katol. Domu«.
Opozarjamo na jutrišnje predavanje v veliki
dvorani »Katol. Doma«. Začetek točno ob
1/8. uri zvečer. Predaval bode g. dr. K r e k.
K obilni udeležbi vabi odbor »Slov. kršč.-
soc. zveze«. — Predavanja se bodo odslej
vršila vsako sredo zvečer.

»Slovansko središče«. Državnozbor-
ska skupina slovenskih katoliško-narodnih
poslancev, ima svojo sejo 17. t. m. dopoldne ob
10. uri. Razgovor je o parlamentarnem po-
ložitju.

Iskreno zahvalo izrekam tem potem
vsem mnogobrojnimi dobrotnikom, v prvi
vrsti preč. g. kanoniku Jan. Rozmanu v
Ljubljani, ter vsem drugim preč. gg. žup-
nikom po deželi, kjerkoli sem nabiral milo-
dare za indijanske misijone v Minesoti, za
njih obilno naklonjenost. Bog povrni sto-
tero! P. Simon Lampe O. S. B., indijanski
misijonar.

P. Simon Lampe ostavi te dni Kranj-
sko. V sredo se odpelje preko Italije, kjer
obišče v Rimu Monte Cassino, potem pa

skozi šentgotharški predor in Einsiedeln v
Bremen, in od tod 5. nov. preko velike
luže v Ameriko.

Poročil se je v Škofji Loki g. Anton
Bradaška z gdč. Jerico Flander. Obilo
sreče!

Osebnost. Vojaški stavb. ravnatelj
podpolkovnik V. Beranek je došel iz
Gradca nadzorovat tukajšnja vojaška po-
slopja.

Pevski zbor »Glasbene Matice« je
na svojem rednem občnem zboru dne 7. okt.
volil za dobo enega leta nov odbor, ki se
je tako konstituiral: načelnica ženskega
zboru je gospa Julija Ferjančič, nje
namestnica gospa Leopoldina Lončar,
tajnica gospica Minka Ška-
berne; načelnik moškega zboru je prof.
Anton Štritof, njegov namestnik dr.
Fran Tominešek, povodjeje namest-
nik Anton Razinger, tajnik dr.
Ivan Orel, blagajnik Pavel Lozar,
arhivar Slavko Bukovic, odbor-
niki: Josip Jak, Avgust Puci-
har, Avgust Stamecar in Ivan
Završan.

**Dalmatinski Hrvatje tržaškim
Slovincem**. Dalmatinski Hrvatje, zbrani na
proslavi časnikarja poslanca gospoda Jurija
Biankinija, poslali so v ime protesta proti
divjaškemu napadu na osebo gospoda dr.
Rybača 230 kron za slovenske šole v Trstu.
— Dar v kulturne namene je najprimernejši
protest proti nekulturnemu činu tržaških
Lahonov.

Shodi poštnih uradnikov. Z Du-
naja se poroča: Dne 13. t. m. so se v raznih
avstrijskih mestih vršili shodi poštnih ura-
dnikov. V prvi vrsti se je razpravljalo o se-
stavi službene pragmatike in se je zahte-
valo, naj društvo poštnih uradnikov sestavi
memorandum, kateri naj se izroči vladi po-
tom državnega zbora. Razpravljalo se je o
pomnožitvi službenih mest 6., 7. in 8. čin-
ovnega razreda. Dokazovalo se je, da po
sedanjih službenih razmerah ima le mal del
poštnih uradnikov upanje doseči osmi čin-
ovni razred. Okolu 36 odstotkov stopi jih
v IX. ali tudi X. činovnem razredu v pokoj.
Poštnim prometnim uradnikom naj se omo-
goči doseči tudi VII. oziroma VI. činovni
razred. Omogoči naj se, da poštni uradniki
vsaj po 15 službenih letih pridejo v IX. čin-
ovni razred (dve leti praktikant, šest let
asistent, šest do sedem let oficijal). Ker
poštna služba zahteva posebnega telesnega
in duševnega napora, naj se število službenih
let zniža od 40 na 35 let. Odpravi naj se
službene kavicije. Dotične resolucije so bile
sprejete. Na Dunaju je shod poštnih ura-
dnikov pozdravil osebno župan dr. Lueger,
ki je dejal, da je avstrijska poštna služba
vzorna. V državnem zboru bode dr. Lu-
eger spravljal v razgovor želje poštnih ura-
dnikov in prepričan je, da bodo vse stranke
vstopile za poštne uradnike.

Okrajno sodišče v Novem mestu
se tekom oktobra preseli v prenovljeno po-
slopje okrožnega sodišča. Komisijonelni ogled
se vrši 17. t. m.

V Krškem je otvorila gospa Friede-
rika Kessler tople in mrzle kopeli v svoji
hiši sredi mesta, kjer je bila prej lekarna
ranjkega njenega očeta gospoda Friederika
Bömches-a.

Nesreča. Iz Spodnje Idrije se nam po-
roča: Dne 11. oktobra je padla v gozdu
smreka na Jakoba Kenda. Iskal je zaslužka
za svojo številno družino, a našel tako hitro
smrt. Zapustil je vdovo z desetimi otroki.
Nesreča nikoli ne počiva, zato pazite, de-
lavci!

Kaj je s stoletno pratiko za dvaj-
seto stoletje? Na mnoga vprašanja odgo-
varjamo, da se pridno tiska in bo v zalogi
»Katol. tiskovnega društva« izšla vsaj do
Božiča t. l. Ne bo kakor prejšnja po nemški
izdelana, ampak lepo, velekoristno izvirno
slovensko delo iz večdega učenega peresa.

Iz Rudnika pri Ljubljani se nam
piše: Na surovi dopis našega učitelja J. Pe-
triča v »Slov. Narodu« proti našemu gosp.
župniku izjavljamo župljani, da ljubimo in
spoštujemo svojega župnika in mu z vese-
ljem izročamo svoje otroke v poduk. Od-
ločno tudi protestujemo, da bi nas imenoval
strahopetne kimovce. Gospodu učitelju sve-
tujemo, da bolj skrbi za šolo in ljudi pusti
v miru.

Ubil se je na Peter Mayerjevem dvo-
rišču v Kranju Franc Puster. Padel je z
leste in obležal na mestu mrtev.

Ljubljanske novice S tira s ko-
čil je danes v bližini škofije voz elektriške
železnice. — Pogrešajo že od 27. sep-
tembra t. l. 12letno Frančiško Bernot.
Odšla je od svoje matere, stanujoče v Bo-
horičevih ulicah št. 28, in se ni več vrnila.
Vsa poizvedovanja so bila doslej zaman. —
Kolesar povozil je včeraj opoludne
osemletnega Stanko Pajka v Komenskega
ulicah. — Spodletelo mu je. V ne-
deljo je nek Wallach iz Trsta hotel priko-
rakati v 17 urah iz Trsta v Ljubljano, ne
da bi se kje ustavil. Naznanil je to po časo-
pisih, sedaj pa javlja, da je prišel samo do
Stare Šrange, ki je oddaljena kakih 17 klm.
od tu, ondi pa so ga moči zapustile. Pre-
hodil je 85 kilometrov v 13 urah 20 minu-
tah. — Pri novem mostu bodo na-
stavljeni kandelabri do konca tekočega me-
seca. Ob straneh mostu se bodo nasadile
akacije. Ob desnem bregu so odkrili zidano
staro škarko.

**Kako štajerski Nemci širijo svoj
jezik**. Po nekaterih slovenskih krajih Sta-
jerske dajo Nemci prepisavati svojim otrokom
in otrokom slovenskih starišev ali pa jim
ustno ponavljajo naslednjo »nemško molit-
vico«: »Gelöbnis: Wir geloben, von nun an
unter einander nur deutsch zu sprechen.
Wer das Versprechen nicht hält, ist ein
Schuft und muss bestraft werden. — Gebet:
Vor den Menschen, die uns im Deutschen
hinderlich sind, beschütze und behüte uns,
o Gott, wir bitten dich. Sie schaden uns im
irdischen Leben und werden uns in der Not
keinen Pfennig geben. Wir aber wollen stets
das Deutsche lehren und unsere Feinde gar
nicht hören. — Dieses Gebet sollten deutsche
Eltern ihren Kindern täglich nach dem Auf-
stehen hersagen lassen!« — Napram takemu
vstrajnemu širjenju nemščine so na slovenski
strani žalostni pojavi, da slovenski rodoljubi
s svojimi otroci nemško govoré.

Bomba pod namestniško palačo.
Tržaški »Novi List« poroča: Na zemljišču
kjer je prej stalo staro poslopje namest-
ništva, se zdaj kopajo temeljni za novo
zgradbo. Ker nova zgradba za namestništvo
pride nekaj metrov naprej proti vrtu na
velikem trgu, kopajo ondi zdaj temelje. V
petek so težaki kopali na mestu, kjer je
prej stal tlak pred namestništvom palačo,
na strani, kjer je navadno bila vojaška straža.
Ko so dospeli do metra globoko, našli so
ondzi zakopano bombo napolnjeno
z dinamitom in je bila na isti prihr-
ščena užigalna nit. Bombo so delavci od-
dali redarstvu, katero jo je pregledalo in
došlo do prepričanja, da je ista bila zako-
pana pred kakimi 4—5 leti, torej v dobi
vlade Todora Rinaldini, v času torej, ko so
irredentisti bili v volivni abstinenci in ko
so Rinaldini-Venezijanove mreže bile še ir-
redentistiški javnosti skrite.

Nov župan v Poreču. Iz Poreča po-
ročajo, da je bil ondi izvoljen županom od-
vetnik Jožef Callegori.

**Borba za slovanske učitelje v
Istri**. Leta 1895 se je imelo popolniti eno
definitivno učiteljsko mesto na italijanski
ljudski šoli v Opatiji. Hrvatska občina Vo-
losko je predložila za to mesto deželnemu
odboru tri prošilce, ki so sicer hrvatske na-
rodnosti, a so bili vsi trije usposobljeni za
poučevanje na ljudskih šolah z italijanskim
učnim jezikom. Dež. odbor istrski ni hotel
nobenega od teh treh prošilcev predložiti
deželnemu šolskemu svetu v definitivno na-
meščenje, na kar je deželni šolski svet ne-
kega laškega učitelja imenoval provizorično
na dotično mesto. Občina je proti temu re-
kurirala na naučno ministerstvo, katero pa
je rekurs odbilo iz formalnih razlogov. Na
to se je obrnila do upravnega sodišča, ki je
leta 1898 ugodilo rekursu in naložilo
naučnemu ministerstvu meritorno rešitev te
zadeve. Ministerstvo je zopet rešilo stvar
nepovoljno za občino, katera se je zopet
obrnila do upravnega sodišča z istim vspe-
hom, kakor prvič, na kar je ministerstvo v
tretjič rešilo stvar nepovoljno za občino. V
soboto se je pred upravnim sodiščem pod
predsedništvom senatnega predsednika dra.
Alterja v tretjič razpravljalo o rekursu vo-
loske občine in upravnega sodišče je odločilo,
da je odlok naučnega ministerstva

nezakonit in bo moral vsled tega lašk
učitelj, ki je že 6 let provizorično nameščen
na opatijski šoli, odstopiti svoje mesto enemu
od onih treh od občine predlaganih učite-
ljev! — »Edinost« pravi k temu: »Komen-
tarja ne treba. Ni-li to pravi boj občine
proti deželnemu odboru in proti vladi: za
pravo, za zakon in za izvedenje pravoreka
najvišje sodne instance v upravnih stvareh.
To je že višek, ki je možen le ob nenor-
malnih in nezdravih razmerah, v katerih ži-
vimo mi!«

Nesreča v cerkvi. V cerkvi v Kr-
minu so zlezli trije otroci na kamenito
škropilnico z blagoslovljeno vodo. Kamen
pa se je odtrgal, razbil in ranil enega otroka
tako nevarno, da bo morda treba odrezati
mu nogo.

Zahvala. Podpisana Frančiška Ile iz
Gorenje Vasi pri Ribnici, h. št. 22, zavarova-
vala sem pri domači »Vzajemni zava-
rovalnici« hišo in gospodarska poslopja
za 2600 K. Ker mi je 5. t. m. oboje zgo-
relo, izplačala mi je zavarovalnica danes lo-
jalno celo svoto. Za točno in naglo izpla-
čilo, — med vsemi zavarovanci dobila
sem jaz prva denar, — se »Vzajemni zava-
rovalnici« toplo zahvaljujem in jo priporo-
čam vsem, ki hočejo svoje imetje zavarova-
ti. Gorenja Vas pri Ribnici, dne 12. ok-
tobra 1901. Franca Ile. France Ile, priča.

Povišani stroški za patente. Z Du-
naja se poroča, da bode pristojbina za na-
znanila patentov pri patentnem uradu zna-
šala od 1. jan. 1902 namestu 20 K — 30 K.
Letne takse se ne podraže. Za ljudi, ki so
brez sredstev, so baje določene olajšave.

Samomor profesorja. Z Reke se po-
roča, da se je ondi ustrelil profesor zagreb-
škega vseučilišča Andrej Jakovčič.
Bil je na mestu mrtev.

Razpisano učiteljsko mesto. Služba
učitelja je razpisana na štirirazrednici na
Jesenici h. Prošnje sprejema do 25. t.
m. okr. šol. svet v Radoljici.

Od raznih strani. Splošna stavka
premogarjev na Francoskem. V
okraju Pas de Calais je bil oddanih 9331
glasov za generalno stavko premogarjev in
5832 glasov proti stavki. — Potres. V
bližini Aša na Češkem so čutili včeraj tri
močne potresne sunke. — Nemški po-
slanik v Londonu grof Hatzfeld v
kratkem odstopi. Poslednik mu bo baje knez
Radolin, nemški poslanik v Parizu. — Za-
roka nadvojvodinje Elizabe-
te. Pri včerajšnjem dvornem obedu v
Schönbrunn povodom zaroke nadvojvodinje
Elizabete s princem Otonom Windisch-
graetza, je bil navzočen tudi grof Lo-
nyay s svojo soprogo. Pozneje je cesar
počastil grofice s polurnim obiskom. To je
bilo prvokrat, da je bil grof s soprogo na
dvornem obedu. Cesar bode princa Otona
Windischgraetza odlikoval z redom zlatega
runa. Princ Oton Windischgraetz se je vče-
raj popoldne mudil na obisku pri grofici
Lonyay v Hetteldorfu. Blagor. oče zaročenec
ima posestvo na Bledu in se je udeležil
tudi II. slov. katol. shoda. — Cesarjev
dar novozaročencema. V dvor-
nih krogih se trdi, da namerava cesar grad
Laksenburg, v katerem je po letu bi-
vala nadvojvodinja Elizabeta, prepustiti novo-
zaročencema v last. — Papežev dar.
Zadrskemu nadškofu Mat. Dvorniku je
podaril papež dragocen naprni križ. —
Stavka pekarskih pomočni-
kov se je sedaj pričela v Palermu. — Por-
tugalska kraljica mati je odpoto-
vala z Dunaja. Pred odhodom jo je obiskal
še naš cesar. — Predsednik oger-
skega državnega zbora bode,
kakor trdijo razni listi, grof Apponyi. —
Momensenov jubilej. Znani slovano-
žerec berlinski profesor Momsen praznoval
je 13. t. m. svoj 50letni službeni jubilej,
odkar je redni profesor. — Prememba na
afganistanskem prestolu. Iz Simle br-
zopjavljajo: V Afganistanu je vse mirno. Pri
pogrebu Abdur Rhamana v Kabalu je velika
množica napravila ovacije novemu emiru Habib
Ulahu. — Na meji Afganistana stoji
40.000 ruskih vojakov pod vrhovnim po-
veljstvom generala Galacina. Sodi se, da
bode Rusija podpirala eventuelne preten-
dente proti sedanjemu kanu. Angleži so tudi
tu v velikih skrbih. — Poslanca Ma-
lika so njegovi volivci v Deutsch Lands-
bergu pozvali, naj odloži svoj državnozbor-
ski mandat, ker je kandidiral na podlagi
nemške ljudske stranke, sedaj je pa to
stranko zapustil. — Kronanje angle-
škega kralja se bode zopet opustilo.
Vzrok, da se kronanje še ne bo vršilo, je
baje kraljeva bolezen. — Poziv k umoru
ruskega carja. V Parizu se je moral
zagovarjati historik in pesnik Lourent

Tailhade, ki je v anarhističnem listu »Libertaire« za časa bivanja ruskega carja priobčil članek, v katerem je drž. pravdnistvo spoznalo poziv k umoru ruskega carja. Zola je prišel na korist obtoženca, če da članeka ne more obsojati. Tailhade je bil obsojen na letno ječo in 1000 funtov globe, odgovorni urednik listov pa na 6 mesecev ječe in 500 funtov globe. Po obsodbi je občinstvo klicalo: »Živel anarhizem. Smrt tigrom!«

Proti dvoboju se namerava ustanoviti v našem drž. zboru zveza tistih poslancev, ki nasprotujejo dvoboju. Ta zveza izvrši organizacijo nasprotnikov dvoboja.

Avstrijski vojaki snažili Prusakom čevlje. »Budapešti Hirlap« se poroča: Ko je nedavno se pruska vojaška godba pripeljala na Dunaj, zapazilo se je, da se ji je takoj pri izstopu iz železniških vozov približal oddelek avstrijskih vojakov. Vsak avstrijski vojak je imel v rokah kartarčo za snaženje čevljev. Naši vojaki so se vrgli pred Prusaki v prah na kolena in gg. Prusakom snažili čevlje. Občinstvo je ob tem prizoru glasno mrmralo.

Preosnova naših pešpolkov. Listi poročajo, da predloži vojno ministerstvo še v tem letu državnemu zboru načrt zakona, vsled katerega se bodo pešpolki preosnovali. V smislu tega zakonskega načrta bi obstojal vsak pešpolk iz treh, mesto kakor prej, štirih bataljonov; iz ostalih 102 bataljonov pa bi se ustanovilo 34 novih pešpolkov tako, da bi imeli potem 136 pešpolkov. Ob enem poročajo listi, da se vojno ministerstvo bavi z vprašanji dveletne stalne službe in pa z napravo nove uniforme za infanterijo.

Osemdesetletnica učenjaka Wirchow. Iz Berlina se poroča: Vsi listi proslavljajo osemdesetletni rojstni dan Wirchowa v slavnostnih člankih. »Klinische Wochenschrift« je priredila slavnostno izdajo, v kateri najodličnejši zdravniški učenjaki vsega sveta in deloma v jeziki svoje dežele slave zasluge Wirchowa za medicino. Med temi je na prvem mestu v latinskem jeziku sestavljeno posvečenje, došlo od profesorja Baccelli-ja.

Devet oseb obsojenih na smrt. V Karkovu na Ruskem so te dni radi raznih roparskih umorov obsodili na smrt devet ciganov.

Zdravstveno stanje v Neapolju. Pisarna Stefani javlja iz Neapolja: Stanje vseh bolnikov, nahajajočih se v Lazaretu v Nisida, se je zboljšalo. Vsi izoliranci se počutijo dobro. Delavce, ki so bili izolirani v trdnjavi Vigliena, so izpustili. Nov slučaj kuge se ni dogodil nobeden, ni v Neapolju, ni drugod.

Junškega duhovnika so dne 4. t. m. sprejeli v bolnico za kužne v Nisido, ki se je odločil s prefektovim dovoljenjem žrtvovati, če treba, tudi svoje življenje za rešitev duš nesrečnih bolnikov. Ta junak je župnik v Furrigrotti, Anton Guadagno. Duhovščina in župljani so mu povodom odhoda priredili velike ovacije.

K Rimu! Dočim Nemci iz Prusije razvijajo agitacijo »Proč od Rima«, protestantje v Ameriki pristopajo k rimsko-katol. cerkvi. Nedavno je bilo po P. O'Connerju v newyorški cerkvi sv. Frančiška Sal. sprejetih v katoliško cerkev 40 protestantov, med katerimi so odlični profesorji, pisatelji, časnikarji, umetniki in tudi nekaj bivših protestantskih pasttorjev. V preteklem letu je samo v New Yorku prestopilo 900 oseb od protestantizma v katoličanstvo. »Res čudno«, dejal je nek newyorški protestantski govornik, dobri nas zapuščajo, slabi in dvomljivi elementi pa prihajajo k nam!

Policijska zvižanost. Meseca avgusta je bila iz cerkve Santa Sabina v Rimu ukradena Sasseferratova goreča slika Matere božje. Policija je prišla pač tatom na sled, ne pa tudi sliki, vsled tega ni tatov aretirala, ampak jim nastavila past, v katero so se tudi res ujeli. Tat neki portir Felice, je v neki družbi, ki se je dalje časa zbirala okrog njega, izvedel, da je prišel v Rim bogat Anglež, ki silno dobro plačuje vsakovrstne umetnine. Felice seveda ni vedel, v

kaki družbi je, kjer je to izvedel, so bili sami detektivni in da je bil tudi bogati Anglež — italijanski detektiv. Felice si je potem nekega posredovalca izgovoril za sliko 10.000 lir, a ko je z ukradeno sliko prišel k Angležu, ga je policija prijela.

Telefonska in brzojavna poročila. Praga, 15. okt. (C. B.) »Prager Abendblatt« poroča: Vladni komisar je pri deželnozborski volitvi v Žateu izjavil komisiji, ki je proglasila na Schalkovo ime oddane glasove neveljavnimi ter liberalca Berndta za izvoljenega, da more o pas. vol. pravici razsojati le dež. zbor in da vsled tega protestira proti sklepu komisije.

Praga, 15. okt. Tukajšnja trg. zbornica je izvolila v deželni zbor dva Staro- in dva Mladočeha.

Zagreb, 15. okt. Dosedanja večina občinskega sveta postavi za občinske volitve kandidate samo v prvem in drugem volivnem razredu. Čista stranka prava postavi kandidate v vseh treh razredih, a bode prodrla skoro gotovo samo v tretjem razredu.

Pariz, 15. okt. Od 127.000 rudarjev je glasovalo 40.000 za, 10.000 pa proti splošni stavki. 77 000 rudarjev se je vzdržalo glasovanja.

Carigrad, 15. oktobra. Ruski poslanik Sinovjev je v zadnji avdijenci pri sultanu omenjal nevarnega položaja v sandšaku Muš ter zahteval takojšnje odpomoči. Pritoževal se je tudi nad postopanjem lokalnih oblastev v Stari Srbiji napram emigrantom.

Pekin, 15. oktobra. Vlada je ustanovila tri nove državne urade ter odpravila več manjših uradniških mest.

London, 15. okt. »Times« poročajo iz Dundee 9. t. m.: Vsled dolgotrajnega in silnega deževja je zveza mej posamnimi četami na bojišču prerugana. Burska moč je, kakor se je bilo bati, razdelila, da lažje uide v manjših oddelkih. Poveljnik Allenley je ujel osem Burov.

Po sklepu lista. »Slovensko gledališče«. »Minka« se ne igra danes. G. Dobrovolny oblohel. Mesto nje »C. & Comp.«

Zitne cene

dné 14. oktobra 1901.	
(Termin.)	
Na dunajski borzi:	
Za 50 kilogramov.	
Pšenica za jesen	K 8-07 do 8-08
» pomlad 1902	8-14 8-15
Rž za jesen	7-30 7-31
» pomlad 1902	7-43 7-44
Koruzna za oktober	5-51 5-52
» maj-junij 1902	5-40 5-41
Oves za jesen	7-14 7-15
» pomlad 1902	7-49 7-50

Na budimpeštanski borzi:	
Pšenica za oktober	K 7-94 do 7-95
Rž za oktober	8-30 8-31
» april 1902	7-00 7-01
Oves za oktober	7-13 7-14
» april 1902	6-90 6-91
Koruzna za oktober	7-19 7-20
» maj 1902	5-10 5-11

(Efektiv.)	
Dunajski trg.	
Pšenica banaška	K 8-00 do 8-55
Rž južne žel.	8-15 8-50
Ječmen	7-20 7-40
» ob Tisi	6-75 7-75
Koruzna ogerska	5-60 5-70
Cinkvant	6-80 7-20
Oves srednji	7-15 7-80
Fizol	10-00 11-50

Dunajska borza.

Dne 14. oktobra.	
Skupni državni dolg v notab	98 55
Skupni državni dolg v srebru	96 45
Avstrijska zlatna rentna 4%	118 75
Avstrijska kronna rentna 4%, 200 kron	96 50
Ogerska zlatna rentna 4%	118 80
Ogerska kronna rentna 4%, 200	92 85
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1633 —
Kreditne delnice, 160 gld.	618 50
London vista	238 97 1/2
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj	117 25

Dne 14. oktobra.	
3-2% državne srečke l. 1854, 250 gld.	190 —
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	170 —
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	214 —
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	94 95
Tisne srečke 4%, 100 gld.	144 10
Dunavske vravnave srečke 5%	257 —

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306-2 m. srednji zračni tlak 736-0 mm.					
Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrarji	Nebo	Padečina v 24 urah
14. 9. zveč.	736 1	9-8	brezvetr.	oblačno	
15. 1. jutrnj.	735 4	9-2	sl. zah.	oblač.	0 0
2. popol.	735 2	14-5	sl. jzab.	"	
Srednja večerajnja temperatura 8-6 normale: 10-8					

Tržne cene v Ljubljani.

Tedensko poročilo od dne 6. do dne 12. oktobra.

K/h		K/h	
Goveje meso I. v. kg	1 30	Pšenična moka 100 kg	27 30
» II. »	1 15	Koruzna »	17 —
» III. »	1 10	Ajdova »	27 80
Telečje meso »	1 30	Fizol, liter	24 —
Praščje » sveže	1 50	Grah, »	50 —
» prek.	1 75	Leča, »	20 —
Koštrunovo meso »	80 —	Kaša, »	20 —
Maslo »	2 40	Ričet, »	—
Surovo maslo	2 —	Pšenica 100 kg	18 —
Mast praščja	1 50	Rž	14 —
Slanina sveža	1 30	Ječmen	16 —
» prekajena	1 60	Oves	15 20
Salo	1 30	Ajda	13 —
Jajce, jedno	8 —	Proso, belo, »	16 —
Mleko, liter	20 —	» navadno »	15 20
Smetana, sladka liter	80 —	Koruzna »	13 —
» kisl	80 —	Krompir	4 20
Med kg	—	Drva, trda, m ³ »	9 —
Piščanec	1 20	» mehka, »	5 60
Golob	40 —	Seno, 100 kg	5 80
Raca	—	Slama, »	6 40
Zajec	—	Stelja, »	—

Plinati osečki za snaženje parketnih tal dobé se pri tvrdki BRATA EBERL v Ljubljani, Frančiškanske ulice Vnanja naročila proti povzetju. 228 24 11-3

Ko bi se pripetilo, da bi kupce bil nezadovoljen s kakim pri meni kupljenim blagom, ga rad zamenjam ali pa na zahtevo vrnem denar.

1092 26-19

Tesarski pomočniki (cimpermani)

se sprejmejo proti dobremu plačilu pri Josip Lehner-ju, tesarskem mojstru v Ljubljani.

984 7-8

Marija Sattner,

Ljubljana, Dunajska cesta št. 19, II. stop., II. nadstr. (Medijatova hiša), se priporoča predstavi duhovščini za izdelovanje cerkvenih paramentov.

Izdeluje cele ornate, kazule v vseh liturgičnih barvah, pluvijale, obhajilne burke, stole in vse za službo božjo potrebne stvari, priproste in najfineje, kakor se glasi naročilo, v svilenem in zlatem vezanju. Prevzame tudi naročila na bandera in baldahine ter izvršuje vsakovrstno cerkveno perilo iz pristinega platna. Vporablja samo dobro blago, cene po možnosti nizke, zagotavlja trpežno, vestno delo in hitro postrežbo. Prenovljenje starih paramentov tudi rado- voljno prevzame.

704 12-10

Ova krojaška pomočnika,

spretna delavca in poštenega vedenja, takoj sprejme Anton Čebulj, krojaški mojster na Jesenicah, Gorenjsko. 991 3-1

Istrsko in laško 977 6-3

brinje,

najboljše vrste, prodaja po ceni A. ŠARABON v Ljubljani, sv. Petra mitnica. — Vzorci se pošiljajo na zahtevo brezplačno. — Tam dobi se tudi Barthelnovo klajno apno za živino.

L. Mikusch tovarna dežnikov, Ljubljana, Mestni trg 15.

Preobleke. Popravila.

Ustanovljeno leta 1870.

Izdelovalnica perila za gospode, dame in otroke

le iz blaga od E. Schroll-a, Graumann-a in Siegel-a.

Nikako manjvredno tovarniško, marveč najskrbnejše domače delo.

Za izborna dela in najprejnejšo postrežbo jamči tvrdka

C. J. Hamann, Ljubljana,

Mestni trg šte. 8,

Založnik perila raznih c. in kr. častniških uniform. zavodov.

Tu je v zalogi originalno dr. Gustav Jägerjevo volneno perilo, vsake vrste kopalno perilo, Pless-ovi, Hükel-ovi, Fiehler-jevi klobuki iz dlake in lodna, najboljše v žokih, nogovicah, kravatah, modrotil in žepnih roboih, razno drugo modno in pleteno blago za gospode, dame in otroke itd. itd.

Lastna izdelovalnica predpasnikov, bluz, spodnjih kril, jutranjih in spalnih sukenj itd.

Cene so v primeri z dobroto blaga brez konkurence.

1092 26-19

Nakup in prodaja vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za srupe pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako tveganje. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba „MERCUR“ I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni vteti za doseg kolikor je mogoče visocoga obrestovanja pri popolni varnosti založenih glavnice.